

Motion till riksdagen 2024/25:2310

av Joakim Sandell m.fl. (S)

Principen om att inte använda militär till polisiära uppgifter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avstå från att använda militära resurser för fler polisiära uppgifter än vad lagen medger i dag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I en demokratisk rättsstat som Sverige är det avgörande att tydligt upprätthålla skillnaden mellan militära och polisiära uppgifter. Det finns flera skäl till varför användningen av militära resurser för polisiära uppgifter bör undvikas.

För det första, skiljer sig de grundläggande uppdragen och målen för polisväsendet och militären avsevärt. Polisens primära roll är att upprätthålla lag och ordning samt att skydda och betjäna samhället, med fokus på att upprätthålla medborgarnas rättigheter och säkerhet genom proportionalitet och rättssäkerhet. Militären, å andra sidan, är tränad och utrustad för att möta externa hot och bedriva krigföring, där användningen av våld kan vara mer långtgående och intensiv.

För det andra, risken för att militarisera samhällsfrågor är hög när militären används för polisiära syften. Historiska och internationella exempel visar att när militär används i interna konflikter eller som stöd för polisiära uppgifter, kan det leda till en upptrappning av våldet och en försämring av relationen mellan staten och dess

medborgare. Det kan också leda till en ökad misstro mot rättsväsendet och en uppfattning om att staten använder oproportionerliga medel för att kontrollera sin egen befolkning.

För det tredje, kan användningen av militären för polisiära uppgifter skapa rättsliga och konstitutionella problem. Sveriges grundlagar och rättssystem är byggda på principen om civil kontroll över militären och en tydlig uppdelning av ansvarsområden. Att sammanblanda dessa roller riskerar att urholka den demokratiska kontrollen över militära resurser och skapa en otydlighet i ansvarsfördelningen.

Slutligen, att använda militären för polisiära syften kan också underminera polisens auktoritet och förmåga. Polisen måste kunna agera självständigt och med det förtroende och den auktoritet som deras specifika roll och utbildning medför. Att förlita sig på militären kan leda till en minskad investering i polisens egna resurser och kapacitet att hantera krissituationer och upprätthålla lag och ordning.

Sverige har en lång tradition av att respektera mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och demokratiska principer. Det är därför viktigt att fortsatt hålla fast vid dessa principer genom att tydligt upprätthålla skillnaden mellan militära och polisiära uppgifter och undvika att använda militären för att hantera inhemska polisärenden.

Joakim Sandell (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Ola Möller (S)

Yasmine Bladelius (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Niklas Karlsson (S)

Anna Wallentheim (S)

Marianne Fundahn (S)

Adrian Magnusson (S)